

עת"א 46815/09/19 - אדהם מוחסן, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 46815-09-19 מוחסן(אסיר) נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

לפני כבוד הנשיא רון שפירא
העותר

אדהם מוחסן, (אסיר)
ע"י ב"כ עו"ד מגיד חגאזי

נגד
המשיבים

1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

לפני עתירת העותר שהוגשה נגד החלטת המשיב בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל בבית סוהר.

העותר נדון לחודש ימים מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, בגין עבירות סמים, החל מתאריך 18.03.19. העותר התייצב לריצוי עבודות השירות באיחור של חודש וחצי. כאשר התייצב נערך לו ראיון קליטה והוסברו לו הכללים. באותו יום - 7.5.19 - התקיימה גם שיחת בירור לאור אי התייצבותו כנדרש. לדבריו לא ידע שהיה צריך להתייצב ב- 18.03.19 ורק כאשר התקשרו אליו בתאריך 06.05.19 נודע לו שהיה צריך להתייצב. ניתנה לו הזדמנות נוספת להתחיל עבודות שירות אך למעט יום הגעתו ב- 07.05.19 לא התייצב לעבודה כלל. התקיימו מספר שיחות טלפוניות וניסיונות לאתרו אשר לא צלחו. לכן זומן לשימוע באמצעות דואר רשום אשר נמסר לכתובת אותה מסר בעת התייצבותו בראיון הקליטה. העותר לא התייצב לשימוע והשימוע התקיים בהעדרו. כתוצאה, הומלץ על הפסקת עבודות השירות וכך הוחלט.

העותר טוען כי ביצע למעלה מעשרה ימי עבודות שירות ומסיבה שאינה ברורה וללא כל הודעה מוקדמת חסמו אותו מלהמשיך ולבצע את עבודות השירות. נטען כי העותר שובץ לעבודות השירות ביום 21.07.19 ונעדר מספר ימים בשל מחלה. נטען כי הומצא למפקח אישור מחלה ולמרות זאת עבודות השירות הופקעו. לכן נטען כי החלטת המשיב אינה סבירה ויש לקבל את העתירה. כן נטען כי לא הודע לעותר על השימוע וכי השימוע נערך בתאריך 3.7.19 כאשר העותר שובץ לעבודה החל מ- 21.7.19, זאת בשל טעות של ביהמ"ש שלא שלח את גזר הדין לממונה. נטען כי גזר הדין ניתן במעמד העותר והורה כי עליו לבצע את עבודות השירות החל מ- 18.03.19, אך העותר אינו מלומד ולא הבין שעליו להתחיל בעבודות השירות בתאריך 18.03.19. מבוקש לתת לו הזדמנות לסיים את עבודות השירות מאחר שלא

עמוד 1

נותרו לו ימים רבים.

המשיב טוען כי לא נפל כל פגם בהתנהלות המשיב והחלטתו נופלת במתחם הסבירות ואף מחויבת ולכן אין עילה להתערבות. נטען כי העותר כלל לא הגיע לריצוי עבודות השירות במרץ 2019, למרות שהיה נוכח במתן גזר הדין וידע שעליו להתייצב. נטען כי על אף האמור התקיימה לו שיחת בירור בחודש מאי וניתנה לו הזדמנות לרצות את עבודות השירות כראוי. לאחר שלא התייצב נערכו שיחות טלפון על מנת לאתרו, ללא הצלחה. נטען כי בעקבות התנהלות זו נשלח אליו זימון לשימוע לכתובת שנרשמה בראיון הקליטה והוא הוזמן לתאריך 03.07.19. לאחר שליחת ההזמנה נעשו ניסיונות לאתרו ונעשו שיחות עם אביו והסבירו לו את המשמעות של התנהלות בנו. האב אמר שיודיע לו ומסר כתובת עדכנית. בתאריך 03.07.19 העותר לא התייצב לשימוע. ב- 21.07.19 העותר התייצב שוב, נערכה עמו שיחת בירור ונאמר לו כי הוא בתהליך של הפסקה מנהלית ועדיין לא ניתנה החלטה. ניתנה לו הזדמנות להמשיך לבצע בינתיים חלק מעבודות השירות. בחודש יולי לאחר אותה שיחה ריצה העותר שישה ימים. ב- 01.08.19, בעקבות השימוע שהעותר לא התייצב אליו, הועברה המלצה להפסקה מנהלית של עבודות השירות וב- 04.08.19 התקבלה החלטה על הפסקה מנהלית שנשלחה לעותר לכתובת שנמסרה בצירוף ניסיונות להשיגו טלפונית. נטען כי לעותר ניתנו הזדמנויות חוזרות ונשנות לרצות חודש אחד של עבודות שירות, מתוכו בפועל הוא ריצה 8 ימים. לא היה קשר רציף עם המפקח, לא הייתה הצדקה להיעדרויות ולכן לא בכדי הממונה החליט על הפסקה מנהלית.

דין והכרעה:

בטרם אתיחס לטענות העותר ולמצבו המשפטי, כפי שהוא כעת, ראוי להזכיר כי העותר לא התייצב לשימוע, על אף שנשלח זימון לכתובתו, וגם לא פנה בבקשה לעריכת שימוע ולא מיצה הליך מנהלי בטרם פניה לבית המשפט. בנסיבות אלה, המבקש הוא בבחינת מי שוויתר על זכותו לטעון בפני הרשות [ראו: רע"ב 9659/05 אבנר דהן נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 4/12/2005); רע"ב 1496/07 רועי כץ נ' נציב שירות בתי הסוהר, (ניתן ביום 26/4/2007); רע"ב 6108/07 מאיר חדד נ' הממונה הארצי על עבודות השירות, (ניתן ביום 12/7/2007)]. די היה בכך כדי שעתירתו תידחה. עם זאת, ולפנים משורת הדין, נבחנו טענותיו לגופן.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה, שכן לא נפל בהחלטת המשיב או בהתנהלותו פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט.

בטרם אתיחס לטענות שהועלו ראוי להזכיר לעותר, ולכלל עובדי השירות, את הכללים הבסיסים בכל הנוגע לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות. **מדובר בעונש של מאסר, על כל המשתמע מכך.** אין מדובר בתכנית כבקשתך. במקרים בהם בית משפט מוצא כי ניתן להסתפק במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות נגזר הדין בהתאם. ואולם אין מדובר בעונש סמלי אלא בעונש מאסר שעל הנאשם לרצות. עליו החובה להקפיד ולהתייצב ועליו למלא אחר כל ההוראות, כפי שגזר בית משפט וכפי שהורה לו הממונה על עבודות השירות מכוח סמכותו המנהלית. כאשר אסיר בוחר, מטעמיו, שלא להקפיד במילוי כל התנאים של העונש המקל שנגזר עליו, כי אז הפסיד את ההזדמנות שניתנה לו ועליו לרצות את מאסרו כמאסר של ממש במתקן כליאה. כך במקרה שבפני, כפי שיפורט.

מהנתונים שהוצגו בפני עולה כי העותר לא התייצב לריצוי עבודות השירות כפי שנקבע בגזר הדין בתאריך 18.03.19, זאת למרות שנכח במעמד מתן גזר הדין. למרות זאת, ולמרות שהתייצב כחודש וחצי לאחר מכן, בתאריך 07.05.19, נערכה לו שיחת בירור עם התייצבותו וניתנה לו ההזדמנות לרצות את עבודות השירות כראוי. אף על פי כן העותר לא התייצב ולא ריצה את עבודות השירות כסדרן ולכן נקבע לו שימוע ליום 03.07.19, אליו הוזמן באמצעות דואר רשום לכתובת שמסר. נעשו גם ניסיונות לאתרו טלפונית שלא צלחו. העותר לא התייצב לשימוע אליו הוזמן. ביום 21.07.19 התייצב העותר ונערכה לו שיחת בירור. הוסבר לו שהוא נמצא בתהליך של הפסקה מנהלית אך ניתנה לו האפשרות לרצות את עבודות השירות עד למתן החלטה. ההמלצה בעקבות השימוע הייתה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות וביום 07.08.19 נשלחה הודעה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות.

ניתן לראות שהעותר נעדר רבות מעבודות השירות ללא אישורים, ריצה ימים ספורים, לא טרח לעדכן את האחראים עליו במסגרת עבודות השירות, נעלם וניתק קשר ולא השיב לשיחות טלפוניות וככל הנראה גם עבר לכתובת אחרת מבלי לעדכן. למרות הזדמנויות שניתנו לו, העותר לא פעל לריצוי עבודות השירות.

בעתירה בפני נטען לגבי אי בהירויות בהחלטות בית המשפט בעת שנגזר הדין, באופן שגרם לא התייצבות העותר במועד שנקבע במקור לתחילת ריצוי עונשו. גם אם נניח שהייתה אי בהירות בהחלטת בית המשפט (הגם שהעותר נכח באולם והדברים הוסברו לו) הרי שאין בכך מענה להמשך התנהלותו לאחר שיחת הבירור שנערכה לו ביום 7.5.19. כי הרי בשיחה זו הועמד העותר על חובתו להתייצב לריצוי עונשו והובהרלו המועד שעליו להתייצב וכל יתר התנאים הנלווים. העותר המשיך להעדר מהעבודה ובפועל לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו.

ניתן ללמוד מהחלטות שב"ס וההליכים שבוצעו בענינו של העותר כי על רקע גילו הצעיר והמאסר הקצר שנגזר נעשו ניסיונות לאפשר לעותר לתקן את דרכיו ולהשלים את ריצוי המאסר הקצר. אלא שהעותר הפגין זלזול מוחלט בעונש שנפסק שעליו לרצות. ריצוי העבודות כסדרן מהווה תנאי עיקרי לתקינות והמשך ריצוי עבודות השירות. העותר פעל בניגוד לכללים ולא התייצב כנדרש. נראה כי החלטת המשיב הייתה לא רק סבירה בנסיבות העניין אלא שהעותר לא יצר את התנאים שיאפשרו לתת לו עוד הזדמנויות ולהחליט החלטה אחרת.

בנסיבות אלו, לא מצאתי כי בהתנהלות המשיב או בהחלטת המשיב נפל פגם או חוסר סבירות המצדיקים התערבות. ההחלטה ניתנה על רקע היעדרויות רבות ואי ריצוי סדיר של עבודות השירות ואף ניתוק קשר מצד העותר. כמו כן, נראה כי העותר לא הפנים את משמעות עונש המאסר שנגזר עליו. העותר לא השכיל לנצל את ההזדמנויות שניתנו לו ויותר אף על זכותו לשימוע, זאת כאשר זמן כדין ולא התייצב לשימוע.

בנסיבות אלו, אין מנוס מלדחות את העתירה נגד החלטת המשיב להורות על הפסקה מנהלית של עבודות השירות, שכן מדובר בהחלטה סבירה, שהתקבלה משיקולים ענייניים ובהליך ראוי.

העתירה נדחית.

העותר יתייצב לרצות את יתרת עונשו בהתאם לרישומי שב"ס ביום 17.11.19 עד השעה 9:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. מועד ההתייצבות שנקבע נותן לעותר האפשרות לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים:

08-9787377, 08-9787336. יודגש כי בהעדר החלטה אחרת של הגורם המוסמך בשב"ס יתייצב העותר במועד שנקבע בבית מעצר צלמון, כפי שנקבע ע"י שב"ס בהחלטה מיום 7.8.2019, שנשלחה לעותר וצורפה ע"י ב"כ העותר לעתירתו.

ניתן היום, כ"ח תשרי תש"פ, 27 אוקטובר 2019, במעמד העותר וב"כ הצדדים.

רון שפירא, נשיא